
УДК 378.351

Оксана ПОВСТИН,
кандидат економічних наук, доцент,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

У статті здійснено спробу оцінити ефективність системи підготовки фахівців у галузі безпеки людини різних напрямів: пожежна безпека, цивільна безпека, екологічна безпека, кібербезпека, психологічний та соціальний захист, охорона праці тощо. Проаналізовано чи забезпечують її результати реальні потреби підрозділів, шляхом дослідження рівня управлінської компетентності фахівців-практиків. Перевірка стану підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності здійснювалась за допомогою експериментального дослідження, під час якого виконувався педагогічний аналіз (вивчення документів, педагогічне спостереження, опитування педагогічних працівників). Обґрунтовано необхідність розробки системи підготовки курсантів і студентів вищих навчальних закладів Державної служби України з надзвичайних ситуацій до управлінської діяльності, створивши необхідні педагогічні умови для їхнього професійного розвитку, формування управлінської компетентності.

Ключові слова: *управлінська діяльність, галузі безпеки людини, надзвичайна ситуація, професійна підготовка, управлінське рішення, управлінські знання.*

© Повстин О.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Разом із суттєвим розширенням обов'язків та завдань, що постають перед пожежно-рятувальними підрозділами, збільшується також обсяг професійної підготовки майбутніх фахівців ДСНС України у профільних вищих навчальних закладах, підвищуються вимоги до управлінських якостей керівників різного рівня. Водночас, підготовку фахівців різних напрямів галузі безпеки людини, з огляду на сучасні виклики, потрібно розглядати значно ширше як навчання фахівців із метою дотримання безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення: пожежної безпеки, цивільної безпеки, екологічної безпеки, кібербезпеки, психологічного та соціального захисту, охорони праці та ін. Щоб точно оцінити, наскільки ефективна система підготовки фахівців у галузі безпеки людини і чи забезпечують її результати реальні потреби підрозділів, доцільно проаналізувати рівень управлінської компетентності фахівців-практиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Аналіз наукових джерел із проблем діяльності фахівців у галузі безпеки людини і реальної практики підрозділів ДСНС України свідчить, що надзвичайні ситуації, з якими нині зустрічаються служби цивільного захисту, постійно ускладнюються, що створює значні труднощі для виконання їхніх функцій [2, с. 92]. Відповідно до Стратегії національної безпеки України розвиток ДСНС має забезпечити підвищення її спроможності щодо ефективного управління єдиною державною системою цивільного захисту, оснащення сил цивільного захисту сучасними видами техніки, засобами і спорядженням, оптимізацію розміщення її підрозділів, упровадження системи екстреної допомоги, підготовки та просвіти населення щодо норм і правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій [4].

Пошукова робота базувалася на методиці організації та проведення педагогічних експериментів Ю. К. Бабанського, А. П. Беляєвої, П. М. Воловика, Г. В. Воробйова, С. У. Гончаренка, В. І. Загвязінського, А. А. Киверялга, Н. В. Кузьміної, А. І. Піскунова та ін.

Метою статті є викладення результатів дослідження стану підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності, що дасть змогу запропонувати напрями і механізми підвищення якості управлінської компетентності та ефективності професійної освіти фахівців у галузі безпеки людини в цілому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перевірка стану підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності здійснювалась за допомогою експериментального дослідження, під час якого виконувався педагогічний аналіз (вивчення документів, педагогічне спостереження, опитування педагогічних працівників ВНЗ ДСНС), а також психологічне обстеження, анкетування, експертне оцінювання, самооцінювання та тестування контингенту курсантів і студентів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

Передусім здійснювалась діагностика курсантів і студентів випускного курсу п'яти різних напрямів підготовки (пожежна безпека, цивільна безпека, охорона праці, екологічна безпека, інформаційна безпека) за визначеними управлінськими якостями керівника підрозділу. Оцінювались у 12-бальній системі професійно значущі, організаційно-управлінські, лідерські, психолого-педагогічні та соціально значущі якості курсантів і студентів ЛДУ БЖД. Визначення рівня якостей проводили куратори груп за допомогою викладачів професійно орієнтованих дисциплін і начальників курсів. Для оцінювання одержаних даних за допомогою експертів, якими виступили керівники органів і підрозділів Головного управління ДСНС України у Львівській обл., були виявлені очікувані рівні цих якостей у молодих спеціалістів. Це очікування виражає нормативну потребу рівня цих якостей у фахівців з урахуванням реального потенціалу особистості контингенту та можливостей навчального процесу у ВНЗ ДСНС. Узагальнені дані про сформованість основних управлінських якостей (середнє арифметичне для діагностованих груп майбутніх фахівців), а також відповідні очікування (потреби) роботодавців щодо рівня цих якостей у випускників ВНЗ подані в таблиці.

Оцінювання управлінських якостей курсантів і студентів випускного курсу ЛДУ БЖД

Управлінські якості	Напрями підготовки фахівців					Очікування роботодавців (ДСНС)
	пожежна безпека	цивільна безпека	охорона праці	екологічна безпека	інформаційна безпека	
Професійно значущі	8,9	8,7	8,5	8,1	9,2	11,0
Організаційно-управлінські	8,8	8,1	7,1	6,9	7,4	10,0
Лідерські	7,9	7,7	7,4	6,7	6,3	9,0
Психолого-педагогічні	5,2	5,8	5,9	4,8	5,1	8,5
Соціально значущі	8,7	8,5	9,5	9,9	7,8	10,5

Як бачимо з таблиці рівні сформованості всіх видів управлінських якостей як складових управлінської підготовленості в досліджених курсантів і студентів п'яти різних напрямів галузі безпеки людини є суттєво різними і в цілому не відповідають потребам роботодавців (ДСНС України). На рис. 1 одержані дані подано в графічному вигляді.

Одержані дані свідчать, що найкраще, хоч і недостатньо сформованим є соціально значущі (від 7,8 до 9,9 бала для різних напрямів підготовки) і професійно значущі (від 8,1 до 9,2) якості випускників ВНЗ ДСНС. Відповідні очікування цих якостей становлять, на думку експертів, – 10,5 та 11 балів. Значно менш розвиненими після завершення професійної підготовки залишаються важливі для майбутніх керівників організаційно-управлінські (від 7,1 до 8,8) і лідерські якості (від 6,3 до 7,9), що особливо негативно, навіть з урахуванням того, що вони краще розвиватимуться в них у процесі діяльності. З огляду на це, роботодавці не очікують високого рівня їх сформованості у випускників (10 і 9 балів відповідно). Найгірше сформовані в молодих фахівців психолого-педагогічні якості,

необхідні їм для виховної роботи і психологічного супроводу підлеглих (від 4,8 до 5,9 з очікуванням 8,5 бала). Різницю в рівнях сформованості управлінських якостей пояснюємо об'єктивно різною зорієнтованістю напрямів підготовки на подальшу діяльність випускників на керівних посадах, а також суттєво більшим компонентом практичної підготовки у ВНЗ майбутніх фахівців пожежної та цивільної безпеки, спрямованим на розвиток управлінських здібностей і лідерських якостей.

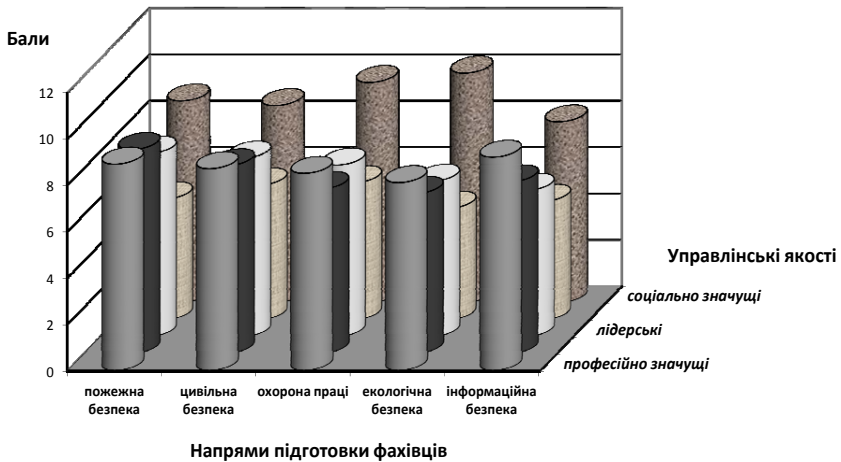

Рис. 1. Управлінські якості курсантів і студентів випускного курсу ЛДУ БЖД

Для більш глибокого вивчення управлінської підготовленості майбутніх фахівців у галузі безпеки людини і труднощів, що виникають при цьому, було проведено анкетування курсантів і студентів – випускників магістратури. За даними цього анкетування проаналізована сформованість здатності майбутніх фахівців до виконання ролі керівника підрозділу. Із всієї сукупності важливих для фахівців цієї галузі рольових позицій було обрано шість основних, а саме: організатора, координатора, прогнозіста, комунікатора, психолога та лідера. Ця група управлінських ролей визначає: володіння курсантами і студентами знаннями, уміннями, навичками, необхідними для вирішення управлінських завдань; сформованість

управлінських якостей, що забезпечують ефективну співпрацю з підлеглими і взаємодію із середовищем; здатність і готовність відповідно до професійної кваліфікації виконувати управлінські завдання; адаптованість випускників до діяльності та виконання службових обов'язків у надзвичайних ситуаціях тощо. Разом вони достатньо повно характеризують підготовленість фахівців до управлінської діяльності в галузі безпеки людини.

Підраховавши відповіді курсантів і студентів за кожною управлінською рольовою позицією керівника, ми визначили кількість осіб, яким властивий високий (оптимальний), середній (функціональний) і низький (достатній) рівень володіння ними, а також процентне співвідношення кількості майбутніх фахівців, які перебувають на певному рівні. Після цього здійснювалась корекція даних на завищений рівень самооцінки в окремих курсантів і студентів. Оскільки ефективність виконання соціальних ролей фахівців зумовлена адекватністю їхньої самооцінки власної рольової поведінки і відповідної позиції, вважаємо, що застосування самооцінювання є доцільним для визначення рівня підготовленості курсантів і студентів до виконання рольових позицій керівника підрозділу. Систематизовані дані анкетування та виконаного при цьому самооцінювання подані на рис. 2.

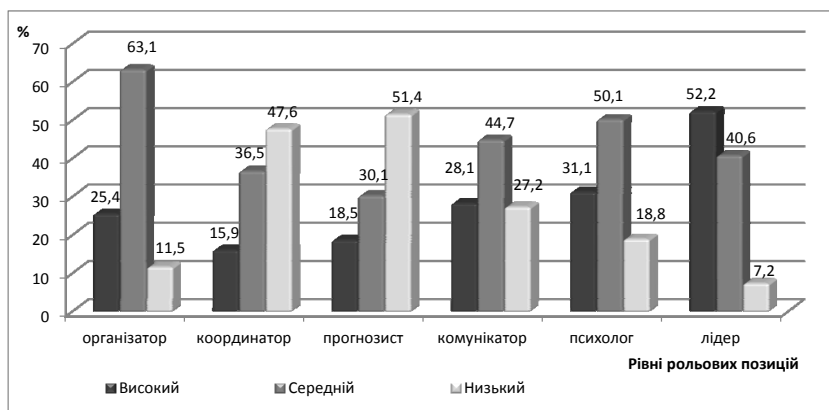

Рис. 2. Підготовленість майбутніх фахівців до виконання рольових позицій керівника підрозділу (за даними самооцінювання)

На основі одержаних даних робимо висновок: більшість майбутніх фахівців у галузі безпеки людини вважають, що спроможні виконувати роль лідера на високому (52,2 %) і середньому (40,6 %) рівні, що свідчить про сформованість їхніх здатностей об'єднувати і спрямовувати підлеглих для успішного досягнення поставлених цілей. Деяко гірше оцінюють вони здатності до виконання інших рольових позицій. До виконання ролі психолога, на власне переконання, лише 31,1 % курсантів і студентів готові на високому рівні та 40,6 % – на середньому. Ще нижчою є самооцінювання спроможності до ролі комунікатора – 28,1 % і 44,7 % на високому і середньому рівні. Приблизно так само вони оцінюють свою здатність виконувати роль організатора – 25,4 % і 63,1 % відповідно. Позитивна самооцінка випускників власної спроможності до виконання ролі прогнозіста притаманна лише 18,5 % на високому рівні та 30,1 % – на середньому. При цьому найменш сформована в майбутніх фахівців спроможність виступати координатором у керівній роботі: 15,9 % на високому рівні та 36,5 % – на середньому. Водночас, звернемо увагу на те, що 47,6 % курсантів і студентів вважають, що діяльність у ролі координатора вони виконуватимуть на низькому рівні. Більша частина випускників (51,4 %) мають таку ж думку про свою здатність прогнозіста в управлінській діяльності.

Такий стан, вочевидь, пояснюються відсутністю досвіду управлінської діяльності, невмінням аналізувати власну готовність і оцінювати свої сили, однак, загалом результати самооцінювання випускників ВНЗ ДСНС свідчать про потребу суттєвого вдосконалення різних аспектів їхньої управлінської підготовки. Основними причинами низького рівня управлінської підготовленості, неспроможності значної кількості випускників ВНЗ ДСНС України до вирішення завдань керівника є недосконале науково-методичне забезпечення організації процесу підготовки курсантів і студентів до управлінської діяльності [1, с. 5].

Після вивчення самооцінювання підготовленості майбутніх фахівців до виконання рольових позицій керівника ми перейшли до оцінювання випускників із допомогою експертів за рівнем підготовленості до виконання управлінських функцій: інформаційної, планувально-проектувальної, мотивувальної, організаційно-забезпечувальної,

координаційної, контрольно-оцінювальної, аналітичної, коригувальної та прогностичної. Експертами виступали досвідчені співробітники ГУ ДСНС України у Львівській області, а також інші фахівці, які працюють в організаціях і установах, де курсанти і студенти проходять практику. Одержані експертним методом дані дозволили нам виявити рівні підготовленості випускників до виконання подальших управлінських функцій (рис. 3).

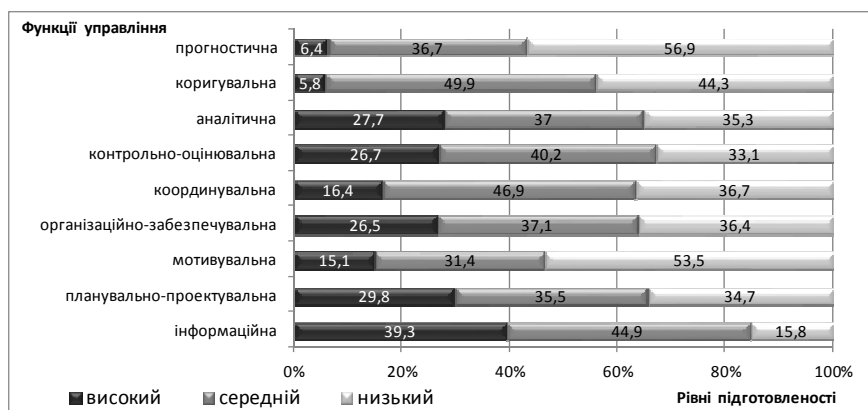

Рис. 3. Розподіл випускників за рівнем підготовленості до виконання управлінських функцій (експертний метод)

На рис. 3 подано процентне співвідношення рівня підготовленості до різних напрямів управлінської діяльності, виявлене в курсантів і студентів на шостому курсі, безпосередньо перед захистом диплома магістра. Як бачимо, найкраще розвинутою, досить несподівано, є інформаційна функція (39,3 % на високому рівні та 44,9 % – на середньому). Далі, дещо нижчими є планувально-проектувальна (29,8 % і 35,5 %), аналітична (27,7 % і 37,0 %), контрольно-оцінювальна (26,7 % і 40,2 %) та організаційно-забезпечувальна (26,5 % і 37,1 %) функції, які сукупно визначають загальну управлінську підготовленість майбутніх фахівців. Ще менш сформованими, за одержаними результатами, є мотивувальна (15,1 % на високому рівні та 31,4 % – на середньому) та координаційна (16,4 % і 46,9 %) функції. Найслабше розвинені

в курсантів і студентів, закономірно, прогностична (6,4 % і 36,7 %) та коригувальна (5,8 % і 49,9 %) функції.

Зазначимо, що результати опитувань курсантів і студентів у цілому підтвердили думку експертів і показали подібні дані. Виявлено, що найбільші труднощі в майбутніх керівників викликають дії, пов'язані з:

визначенням цілей і завдань управління підрозділами (планувально-проектувальна функція);

налаштуванням колективу підрозділу на спільну ефективну роботу (мотивувальна функція);

вибором оптимальних способів узгодження діяльності підлеглих у процесі управлінської діяльності (координаційна функція);

аналізом ситуації, що складається в процесі управлінської діяльності (аналітична функція);

визначенням заходів щодо вдосконалення організації та управління діяльністю підрозділу (коригувальна функція);

прогнозуванням напрямів подальшої діяльності підрозділу (прогностична функція).

За усередненими даними виконаного дослідження, високого рівня підготовленості до виконання управлінських функцій досягли 21,5 % майбутніх фахівців, середнього – 40,0 % і низького – 38,5 %. Це означає, що значна частка (більш як третина) курсантів і студентів протягом навчання у ВНЗ не виробили чіткого уявлення про сутність, зміст, структурні компоненти та показники управлінської діяльності, не підготовлені до використання сучасних методів управління підрозділом і не володіють уміннями і навичками об'єктивного аналізу й оцінювання якості виконання цієї діяльності. Пояснюємо такі результати: відсутністю у випускників ВНЗ цільових установок на продуктивне виконання управлінської діяльності; нерозвиненістю мотивів, які спонукають до пошуку ефективних засобів впливу та налагодження раціональних методів взаємодії з підлеглими; невпевненістю у своїй здатності ефективно управляти підрозділом ДСНС України через відсутність лідерських якостей; ненапрацьованістю у молодих керівників навичок рефлексії своєї роботи в підрозділі; нерозвиненістю потреб у пошуку сучасних, інноваційних способів

вирішення завдань управлінської діяльності та власного самовдосконалення як керівника тощо.

Отримані емпіричні результати спонукають до поглибленого пошуку причин такого рівня підготовленості курсантів і студентів до виконання управлінської діяльності та найбільш вагомих чинників, що сприятимуть його підвищенню. З цією метою проведено опитування науково-педагогічних працівників, командирів і фахівців-практиків. Після вивчення їхніх поглядів і думок до психолого-педагогічних причин цієї ситуації відносимо такі:

професійна підготовка майбутніх фахівців у галузі безпеки людини у ВНЗ ДСНС України недостатньо зорієнтована на формування у курсантів і студентів управлінських якостей (питання змісту теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців різних напрямів галузі безпеки людини у ВНЗ ДСНС України до управлінської діяльності недостатньо відображені в науково-педагогічних дослідженнях);

у практиці профільних ВНЗ цей напрям професійної підготовки досі не становить єдину систему психолого-педагогічних заходів, натомість має фрагментарний, епізодичний характер (аналіз навчальних планів ВНЗ ДСНС дав змогу виявити значний потенціал навчальних дисциплін “Основи менеджменту”, “Управління персоналом”, “Управління діяльністю органів та підрозділів ДСНС”, “Організація управління діяльністю органів та підрозділів ЦЗ”, “Робота з персоналом в органах та підрозділах цивільного захисту”, “Тайм менеджмент”, “Інжиніринг та консалтинг” та ін. щодо вдосконалення підготовки до управлінської діяльності майбутніх фахівців у галузі безпеки людини, який, на жаль, належно не використовується в освітньому процесі);

у навчальному матеріалі професійної підготовки недостатня увага приділена важливим елементам теорії управління (передусім, діагностика, планування, інтеграція, науково-методичний, технічний і фінансовий супровід, вивчення та використання кращого вітчизняного й зарубіжного досвіду в галузі управління підрозділами ДСНС, який відображає відповідні соціально-політичні ситуації в країні та світі,

організаційні й функціональні зміни, системність і органічний взаємозв'язок освітнього процесу в профільних ВНЗ з усіма напрямками управлінської діяльності у галузі безпеки людини).

Проведене дослідження дало змогу з'ясувати, що частково це відбувається внаслідок недостатнього науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення цього напрямку професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі безпеки людини. Зокрема, система формування управлінських знань майбутніх фахівців у галузі безпеки людини у ВНЗ ДСНС України має переважно спонтанний характер, про що свідчить недостатність у навчальних планах фундаментальних курсів, що дають уявлення про теорію управління та її розвиток на сучасному етапі, всебічно розкривають сутність управлінської діяльності в системі ДСНС. Як наслідок, у навчальному процесі не повністю відображений комплекс функцій управлінської діяльності майбутніх фахівців у галузі безпеки людини (пошук і опрацювання інформації, планування, проектування, мотивування підлеглих, організація та забезпечення роботи, координування, контроль, аналіз, коригування, оцінювання, прогнозування тощо). Це призводить до того, що адаптація випускників ВНЗ до професійних вимог і реалій відбувається лише в підрозділі ДСНС, коли починається самостійна службова діяльність на первинних посадах керівного складу [3, с. 117]. Вважаємо, що такий стан не може належним чином забезпечувати формування й оптимальний розвиток управлінських якостей курсантів (студентів) у межах професійної підготовки у ВНЗ ДСНС.

Одержані експертним методом дані щодо рівня підготовленості випускників до виконання управлінських функцій свідчать про реальний стан підготовки майбутніх фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності: у 38,5 % випускників цей рівень потребує підвищення. Водночас, беремо до уваги, що професійна компетентність фахівців формується лише в разі належного рівня та тісного взаємозв'язку всіх її компонентів. З огляду на це, що низький рівень управлінської підготовленості як складової професійної компетентності веде до зниження загального рівня якості підготовки майбутніх

фахівців у галузі безпеки людини, а зростання рівня управлінської підготовленості – до її підвищення.

Проведене опитування випускників ЛДУБЖД після 3–5 років роботи за фахом показало, що 82 % вважають належну підготовленість до управлінської діяльності важливою складовою успішного виконання службових обов'язків. Тому доцільним є підвищення продуктивності теоретичної та практичної підготовки курсантів і студентів ВНЗ ДСНС України до виконання функцій керівника підрозділу. Відомо, що теоретична підготовленість зростає в результаті професійно орієнтованого, проблемного, контекстного навчання, а практична – внаслідок цілеспрямованої професійної та організаційно-управлінської діяльності під час навчальної практики в установах і організаціях – потенційних місцях подальшої роботи випускників. Саме на ці аспекти доцільно скерувати зусилля науково-педагогічних працівників у процесі вдосконалення підготовки курсантів і студентів ВНЗ ДСНС до управлінської діяльності.

Отже, можемо констатувати, що чинна система професійної підготовки курсантів і студентів у ВНЗ ДСНС України не повною мірою враховує реалії сьогодення, пов'язані з багаторазовим збільшенням напрямів діяльності й обсягу вирішуваних завдань. Це дає підстави керівництву ДСНС вказувати на негативну тенденцію зниження професіоналізму співробітників управлінської ланки і кадрового дефіциту висококваліфікованих управлінців. У багатьох фахівців із цивільної безпеки управлінська компетентність перебуває на низькому рівні, що подекуди не дозволяє ефективно вирішувати професійні завдання з організації діяльності особового складу в екстремальних обставинах. Це негативно позначається на їхній професійній взаємодії з підлеглим і може бути причиною неприпустимих упущень у відповідальних, ризиконебезпечних ситуаціях, котрі не допускають помилок.

Висновки. За результатами аналізу стану підготовленості фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності більш як третина курсантів і студентів протягом навчання у ВНЗ не виробили чіткого уявлення про сутність, зміст, структурні компоненти та

показники управлінської діяльності, не підготовлені до використання сучасних методів управління підрозділом і не володіють уміннями і навичками об'єктивного аналізу й оцінювання якості виконання цієї діяльності. Це призводить до того, що адаптація випускників ВНЗ до професійних вимог і реалій відбувається лише в підрозділі ДСНС, коли починається самостійна службова діяльність на первинних посадах керівного складу. Вважаємо, що такий стан не дозволяє належним чином забезпечувати формування й оптимальний розвиток управлінських якостей курсантів (студентів) у межах професійної підготовки у ВНЗ ДСНС. Той факт, що значна частина фахівців, які належать до керівної ланки ДСНС України, не готова до виконання ефективної управлінської діяльності, зумовлює необхідність удосконалення теорії та практики професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі безпеки людини шляхом приведення у відповідність змісту та технологій навчання курсантів і студентів ВНЗ ДСНС до сучасних потреб управлінської діяльності.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, системах підготовки фахівців у галузі безпеки людини нині перебуває на етапі адаптації до нових умов діяльності ДСНС України. Водночас, вирішення завдань оптимальної реалізації стратегічних інтересів держави потребує значного підвищення ефективності управління в органах і підрозділах ДСНС. З цією метою необхідно визначити напрями і механізми підвищення якості підготовки до управлінської діяльності та якості професійної освіти фахівців у галузі безпеки людини в цілому. Обґрунтовано вважаємо, що для вдосконалення цього процесу, передусім, слід розробити систему підготовки курсантів і студентів ВНЗ ДСНС України до управлінської діяльності, створивши необхідні педагогічні умови для їхнього професійного розвитку, формування управлінської компетентності.

Список використаної літератури

1. Данилова Т. В. Педагогическая технология формирования организационно-управленческой компетентности у курсантов вузов МЧС России : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. СПб, 2014. 151 с.

2. Козяр М. Теоретичні засади формування готовності фахівців цивільного захисту до діяльності в екстремальних ситуаціях. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2017. № 1. С. 85–98.

3. Покалюк В. М., Балицька А. А. Теоретичні засади адаптації до управлінської діяльності фахівців оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України. Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2008. Вип. 125. С. 115–119.

4. Стратегія національної безпеки України затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор Литвин А. В.

Повстын О. В. Оценка эффективности формирования управленческой компетентности будущих специалистов службы гражданской защиты

В статье предпринята попытка оценить эффективность системы подготовки специалистов в области безопасности человека различных направлений: пожарная безопасность, гражданская безопасность, экологическая безопасность, кибербезопасность, психологическая и социальная защита, охрана труда и тому подобное. Проанализированы или обеспечивают ее результаты реальные потребности подразделений путем исследования уровня управленческой компетентности специалистов-практиков. Проверка состояния подготовки специалистов в области безопасности человека к управленческой деятельности осуществлялась с помощью экспериментального исследования, в ходе которого выполнялся педагогический анализ (изучение документов, педагогическое наблюдение, опрос педагогических работников). Обоснована необходимость разработки системы подготовки курсантов и студентов высших учебных заведений Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям в управленческой деятельности, создав необходимые педагогические условия для их профессионального развития, формирования управленческой компетентности.

Ключевые слова: управленческая деятельность, области безопасности человека, чрезвычайная ситуация, профессиональная подготовка, управленческое решение, управленческие знания.

Povstyn O. Evaluation of Efficiency of Formation of Management Competence in Future Professionals of the Civil Protection Service

The article attempts to evaluate the effectiveness of the system of training specialists in the field of human security in various areas: fire safety, civil security, environmental safety, cyber security, psychological and social protection, labor protection, etc. It analyzes or provides its results with the actual needs of the units, by examining the level of managerial competence of practitioners. The verification of the state of training of specialists in the field of human security in the field of management was carried out with the help of an experimental study in which pedagogical analysis was conducted (study of documents, pedagogical supervision, survey of pedagogical workers). The necessity of developing a system for training cadets and students of higher educational institutions of the State Service of Ukraine on Emergency Situations in management activities, substantiating the necessary pedagogical conditions for their professional development, formation of managerial competence, was substantiated.

Keywords: *management activity, the field security areas, emergency situation, professional training, management decision, management knowledge.*